

Piggdekkbruk i Oslo/Akershus

2002/2003

Forord

Undersøkelsen om bruk av piggdekk på lette kjøretøy i vintersesongen 2002/2003 er utført på oppdrag fra Statens vegvesen Region øst med Jostein Myre som prosjektleder. Opplegget for undersøkelsen ble utarbeidet av Statens vegvesen Akershus, ViaNova AS og Transportøkonomisk Institutt (TØI) i samarbeid i forkant av arbeidet med tilsvarende undersøkelse i 1995/96. Undersøkelsen har blitt gjennomført hver vinter siden 1995/96. Årets undersøkelse er gjennomført av ViaNova Plan og Trafikk AS med Lars Nordhagen som oppdragsansvarlig.

ViaNova Plan og Trafikk AS
Mai 2003

Innhold

Sammendrag	3
1 Innledning	4
2 Opplegg og gjennomføring	4
2.1 Tellesteder	4
2.2 Tidspunkt for tellingene og værforhold	5
3 Resultat av undersøkelsen	6
4 Oppsummering	8
5 Litteraturreferanser	9

Vedlegg 1	Nedbør og temperatur. Meteorologiske data fra Blindern og Gardermoen, 2 figurer
Vedlegg 2	Kart med tellestedene og resultater
Vedlegg 3	Telling på parkeringsplass, alle resultatene, 6 figurer
Vedlegg 4	Tabell med resultater fra alle tellingene

Sammendrag

For å undersøke dekkbruken gjennom hele vintersesongen 2002/2003 er det gjennomført seks tellinger av piggdekk/piggfrie vinterdekk på tilsammen 24 tellesteder (parkeringsplasser) i Akershus og Oslo. Undersøkelsen er en oppfølging av tilsvarende undersøkelser gjennomført hver vinter siden 1995/96.

Vinterens tellinger er foretatt på de samme 24 tellestedene som i 2001/2002, men for å kunne sammenligne resultatene direkte med tellinger fra 1995/96 – 1999/2000 er det også rapportert i henhold til de 20 opprinnelige tellestedene med tilhørende områdeinndeling.

Tellingen er ment å skulle gi et tilnærmet svar på hvor stor del av lette bilers trafikkarbeid på vegene i Akershus som gjøres med piggdekk. Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer og andre tiltak som tar sikte på å redusere piggdekkbruken.

Gjennomsnittet av resultatene fra telleomgangene 2, 3, 4 og 5 som viser piggdekk-andelen midtvinters, viser at 39 % av de undersøkte bilene brukte piggdekk og 60 % brukte vinterdekk uten pigger. Dette er en nedgang i piggdekkbruken det siste året på 1 %-poeng, og sammenliknet med to år tilbake er det en nedgang på 3 %-poeng. Siden undersøkelsen startet for 7 år siden har nedgangen i piggdekkbruk for telleområdet vært 46 %-poeng.

For områdene Oslo sentrum/vest, Akershus vest, Akershus nord og Akershus sør var fordelingen piggdekk/piggfrie vinterdekk midtvinters henholdsvis 27/71 % i Oslo sentrum/vest, 36/63 % i Akershus vest, 49/50 % i Akershus nord og 43/57 % i Akershus sør.

For det tidligere benyttede området Oslo/Akershus vest var fordelingen av piggdekk/piggfrie vinterdekk midtvinters 29/70 %.

Det var ikke gebyr for å kjøre med piggdekk i Oslo vinteren 2002/2003.

1 Innledning

Denne undersøkelsen om piggdekkbruk på lette kjøretøy i Akershus og Oslo er en videreføring av tilsvarende undersøkelser som Statens vegvesen Akershus har gjort årlig siden vinteren 1995/96. Vinterens tellinger er foretatt på de samme 24 tellestedene som i 2001/2002, men for å kunne sammenligne resultatene direkte med tellinger fra 1995/96 – 1999/2000 er det også rapportert i henhold til de 20 opprinnelige tellestedene med tilhørende områdeinndeling.

Undersøkelsesmetoden er å telle dekktyper på parkerte biler på utvalgte parkeringsplasser i Akershus og Oslo. Denne metoden ble ansett å gi et tilnærmet bilde av trafikkarbeidet utført med de ulike dekktypene. Undersøkelsen gjennomføres 6 ganger i løpet av vintersesongen. Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå langsiktige dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer og andre tiltak som tar sikte på å redusere piggdekkbruken.

Det var ikke gebyr for å kjøre med piggdekk i Oslo vinteren 2002/2003.

2 Opplagg og gjennomføring

2.1 Tellesteder

De utvalgte tellestedene er fordelt på de fire områdene Oslo sentrum/vest, Akershus vest, Akershus nord og Akershus sør som vist i Tabell 1. I undersøkelsene fra 1995/96 – 1999/2000 har en regnet med at tellestedene i Oslo sentrum sammen med Sandvika storsenter og Bærum sykehus i Akershus vest tilsammen har gitt et godt bilde av dekkbruken i Akershus vest, men innføringen av piggdekkgebyr i Oslo vinteren 1999/2000 kan ha endret dette forholdet. For å få et større observasjonsgrunnlag i Akershus vest ble antall tellesteder økt fra 2 til 6 for undersøkelsen i 2000/2001, og disse tellestedene er også benyttet for vinterens undersøkelse.

Tabell 1 Tellesteder ved undersøkelsen om piggdekkbruk i 2002/2003.

Oslo sentrum/vest	Akershus vest	Akershus nord	Akershus sør
- Oslo S (syd) - P-hus i Vika - Gater ved Rådhuset/Frogner - Radiumhospitalet - CC-Vest	- Sandvika storsenter - Bærum sykehus - Trekanten i Asker - Parkeringsområdet til IKEA - Gateparkering på Bekkestua - P-hus i Sandvika	- Gardermoen P3 - Lillestrøm S - Sundet i Eidsvoll - Gater i Lillestrøm - Stensby sykehus - Sentralsykehuset i Akershus, Lørenskog - Strømmen storsenter - Triaden, Lørenskog	- Ski jernbanestasjon - Gater i Drøbak - Ski sykehus - Ski storsenter - Vinterbro senter

Ved tidligere tellinger på Gardermoen har tellestedet vært Aurstad parkering. Denne parkeringsplassen var lagt ned ved første telling høsten 2002. Nytt tellested på Gardermoen ble valgt til P3.

Det gjøres oppmerksom på at det ved sammenlikninger med resultater fra 1999/2000 og tidligere er benyttet gammel områdeinndeling, der Oslo/Akershus vest består av tellestedene som nå går inn under Oslo sentrum/vest, i tillegg til Bærum sykehus og Sandvika storsenter.

Målet var å undersøke ca 3200 biler ved hver telleomgang, noe som gir gjennomsnittlig 120 biler pr tellested med unntak av tellestedene "P-hus i Vika" og "Gater ved Rådhuset", hvor målet har vært å telle dobbelt antall biler (240, som tidligere år).

2.2 Tidspunkt for tellingene og værforhold

Det ble gjort tellinger av piggdekkbruk 6 ganger fra høsten 2002 til våren 2003. Tellinger om høsten og våren er inkludert for å fange opp når piggdekk/piggfrie vinterdekk monteres og tas av. Tellinger i vinterperioden gir det beste bildet av totalt antall brukere av piggdekk/piggfrie dekk. Tidsrom for tillatt bruk av piggdekk i sesongen 2002/2003 var fra 1. november til 27. april. Tabell 2 viser oversikt over telletidspunktene og antall biler som inngikk i hver telleomgang.

Tabell 2 *Tidspunkt for de enkelte telleomgangene i undersøkelsen og antall biler som var med i tellingene.*

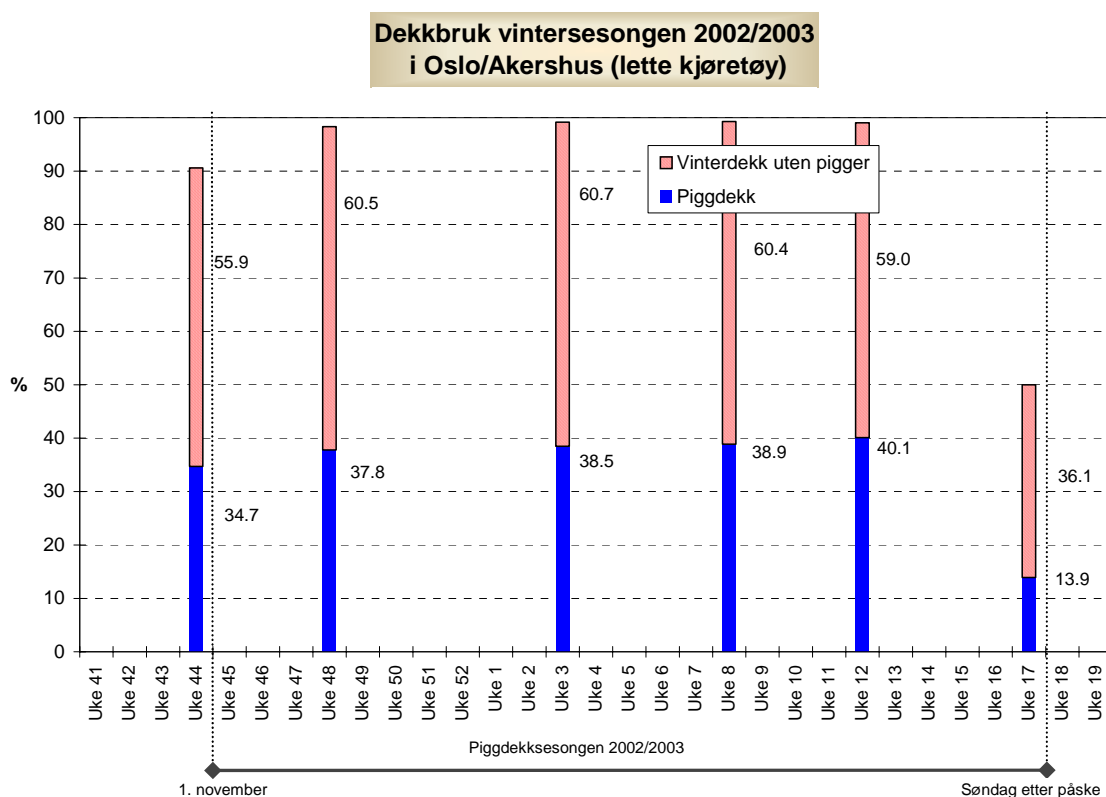
Telleomgang	Uke/år	Dato	Antall biler i undersøkelsen
1	44/2002	31. oktober og 1. november	3 287
2	48/2002	22. og 25. november	3 313
3	3/2003	16. og 17. januar	3 348
4	8/2003	14, 17. og 18. februar	3 341
5	12/2003	13. og 14. mars	3 363
6	17/2003	22. og 23. april	3 453

Værdata for oktober, november og desember fra de meteorologiske stasjonene 18700 Blindern og 04780 Gardermoen ble innhentet fra DNMI. Høsten 2002 var preget av en kald værtype på østlandet, og det ble registrert flere dager med kuldegrader i midten av oktober både ved Blindern og Gardermoen. Første snøfall som ga målbar snødybde kom 15. oktober på Gardermoen, og 20. oktober ved Blindern. Middeltemperatur, minimumstemperatur, nedbør og snødybde på Blindern og Gardermoen i oktober, november og desember 2002 er vist grafisk i Vedlegg 1.

Den første telleomgangen ble utført i det tidsrommet da det var forventet at mange hadde skiftet til vinterdekk, siden det hadde vært en del frostnetter og nedbør som snø i midten av oktober. Etter en fortsatt kald værtype i det meste av november var det forventet at de fleste hadde byttet til vinterdekk ved 2. telleomgang i uke 48. På grunn av den kalde og vinterlige høsten ble det valgt å ta med telling 2 som representativ for vinteren, i tillegg til tellingene i uke 3, 8 og 12. Disse fire tellingene representerer dekkbruken midtvinters. Telleomgang 6 ble gjennomført i uke 17. Påsken var sen derav følgende piggdekkforbud fra 28. april. På grunn av en forholdsvis mild værtype i april var det forventet at mange av bilene hadde skiftet til sommerdekk ved den siste tellingen som ble utført 22. og 23. april.

3 Resultat av undersøkelsen

Resultatet fra de seks telleomgangene som også angir fordelingen gjennom

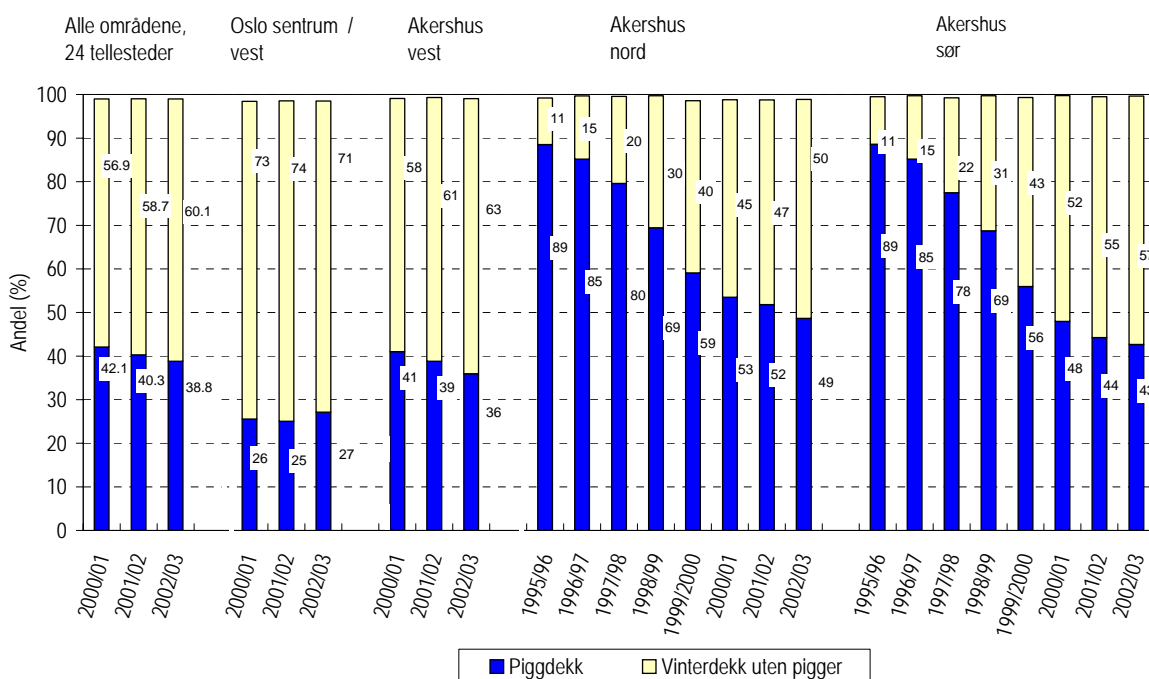
vintersesongen, er vist i Figur 1.

Figur 1 Dekkbruk på lette biler gjennom vintersesongen 2002/2003 i Akershus og Oslo.

Tellingene i uke 48, 3, 8, og 12 viser omtrent samme nivå på resultatene, og disse ble valgt som representative for vinteren 2002/2003. Andel biler med piggdekk midtvinters i sesongen 2002/2003 var følgelig 38,8%, andel biler med vinterdekk uten pigger var 60,1 % og andel biler med sommerdekk var 1,0 %.

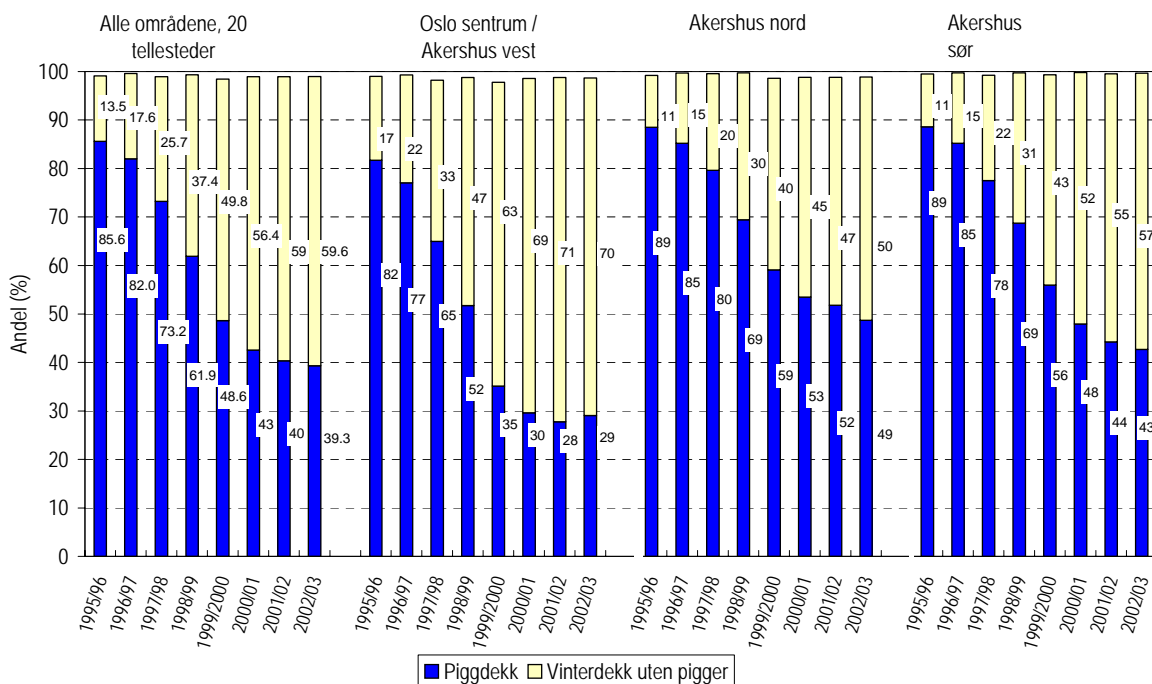
Sammenliknet med tellingen vinteren 2001/2002 er det en nedgang på 1,4 %-poeng i andel biler som bruker piggdekk, og en økning på 1,4 %-poeng i andel biler med vinterdekk uten pigger. Sommerdekkandelen på 1,0 % var på samme nivå som fjoråret. Fra vinteren 1995/96 til 2002/2003 har det samlet for Akershus/Oslo vært en nedgang i piggdekkandel på 46 %-poeng.

Telling 5 viser en noe høyere piggdekkandel enn de 3 andre tellingene midtvinters 2002/2003. Dette kan skyldes at andelen piggdekk har steget i løpet av vinteren, men det kan også skyldes variasjoner innenfor det en kan forvente i slike undersøkelser. En eventuell undersøkelse neste vinter vil kunne vise om dette bare er naturlige variasjoner, eller om andelen vinterdekk med pigger virkelig har steget.

Figur 2 Utviklingen av dekkebruk på lette biler midtvinters for 24 tellepunkter og i 4 områder.

Ved å se på de 4 områdene separat (figur 2) er andelen biler med vinterdekk uten pigger størst i Oslo sentrum/vest med 71 %, etterfulgt av Akershus vest med 63 % piggfri andel, Akershus sør med 57 % piggfri andel og Akershus nord med 50 % piggfri andel. Fra forrige sesong er det en økning i piggdekkandel 2 %-poeng i Oslo, mens det for de øvrige områdene er en nedgang i piggdekkbruk på henholdsvis 3 %-poeng i vest, 2 %-poeng i sør og 3 %-poeng i nord.

Figur 3. Utviklingen av dekkebruk fra 1995/96 til 2002/2003 på lette biler midtvinters for 20 tellepunkter og i 3 områder.

For det tidligere benyttede området Oslo sentrum/Akershus vest har fordelingen av piggdekk/piggfrie vinterdekk midtvinters vært 29/70 %, se figur 3.

Nedgangen i bruk av piggdekk siste år (2001/2002 – 2002/2003) var 1 %-poeng mindre enn forrige år (2000/2001 - 2001/2002), henholdsvis 1 - og 2 %-poeng.

Alle tellestedene med resultater er framstilt på kart i Vedlegg 2. Dessuten er alle resultatene framstilt detaljert i Vedlegg 3 og 4.

4 Oppsummering

Tellingen på utvalgte parkeringsplasser antas å gi et tilnærmet svar på andelen av trafikkarbeidet som skjer med piggdekk i vintersesongen. Undersøkelsen i 2002/2003 viser at 39 % av de undersøkte bilene midtvinters brukte piggdekk og 60 % brukte vinterdekk uten pigger. Dette er en nedgang i piggdekkbruken det siste året med 1 %-poeng, sammenliknet med to år tilbake er det en nedgang på 3 %-poeng, og sammenliknet med 3 år siden er det en nedgang på 9 %-poeng. Siden undersøkelsene startet i 1995/96 har piggdekkandelen sunket med 46 %-poeng.

I Oslo sentrum viser tellingene at 27 % av de undersøkte bilene brukte piggdekk, noe som er en økning på 2 %-poeng fra året før. I Akershus vest var piggdekkandelen 36 %, som er en reduksjon på 3 %-poeng fra året før. I Akershus sør var piggdekkandelen 43 %, med en reduksjon på 2 %-poeng siste året. I Akershus nord var andelen med piggdekk 49 %, som innebærer en reduksjon på 3 %-poeng siste året.

5 Litteraturreferanser

- [1] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1995/96
Intern rapport nr. 1945
Veglaboratoriet, mars 1997
- [2] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1996/97
Intern rapport nr. 1981
Veglaboratoriet, juli 1997
- [3] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1997/98
Intern rapport nr. 2039
Veglaboratoriet, juni 1998
- [4] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1998/99
Intern rapport nr. 2086
Veglaboratoriet, mai 1999
- [5] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1999/2000
Intern rapport nr. 2156
Vegteknisk avdeling, mai 2000
- [6] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 2000/2001
Intern rapport nr. 2215
Vegteknisk avdeling, mai 2001
- [7] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 2001/2002
Intern rapport nr. 2281
Vegteknisk avdeling, mai 2002